

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/69/2020
Identifikačné číslo spisu: 1215227433
Dátum vydania rozhodnutia: 29.10.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1215227433.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: L.. A. F., nar. XX.XX.XXXX, R. 1, XXX XX G., zastúpeného JUDr. Radkom Timkaničom, advokátom, Jakobyho 19, 040 01 Košice, proti žalovanému: EUROTRADEMETAL, spol. s.r.o., Budyšínska 38, 831 02 Bratislava - m.č. Nové Mesto, IČO: 35 707 429, zastúpenému AZARIOVÁ & RUŽBAŠÁN Law firm s.r.o., Kmeťova 26, 040 01 Košice, IČO: 47 237 406, v konaní o zaplatenie 19.400,07 Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 22Cb/125/2012, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 19. februára 2019, č. k. 2Cob/66/2018-710, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie žalovaného o d m i e t a .
- II. Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II, ako súd prvej inštancie, rozsudkom zo dňa 18.09.2017, č. k. 22Cb/125/2012-651, zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 19.400,07 eur spolu so 14,25 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 11.020,- eur od 13.09.2008 do 15.09.2008; zo sumy 5.727,31 eur od 16.09.2008 do zaplatenia; zo sumy 23.571,- eur od 13.10.2008 do 27.11.2008; zo sumy 20.571,- eur od 28.11.2008 do 22.12.2008; zo sumy 17.571,- eur od 23.12.2008 do 13.01.2009; zo sumy 13.672,76 eur od 14.01.2009 do zaplatenia; a to všetko do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň žalobcovi priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. V odôvodnení napadnutého rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že pôvodný žalobca (MAX TRADE s.r.o.) sa žalobou doručenou súdu dňa 21.02.2011 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 19.400,07 eur s príslušenstvom titulom nezaplatenia faktúr za dodanie tovaru. Rozsudkom zo dňa 02.03.2015 súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 8.349,20 eur s príslušenstvom a vo zvyšku konanie zastavil. Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 26.07.2016 rozsudok prvostupňového súdu

zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uznesením zo dňa 16.01.2017 súd pripustil, aby z konania vystúpil pôvodný žalobca MAK TRADE, s.r.o. a aby na jeho miesto vstúpil Ing. A. F., a to z dôvodu postúpenia pohľadávky, ktorá je predmetom konania na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 28.11.2016.

3. S poukazom na § 409, § 358, § 359, § 365, § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka a § 121 ods. 3, § 580, § 581 ods. 2 Občianskeho zákonníka, súd prvej inštancie zistil, že žalobca a žalovaný uzatvorili ústnu kúpnu zmluvu, na základe ktorej žalobca dodal žalovanému tovar a vystavil zaň faktúru č. 8110460 na sumu 23.525,- eur, splatnú dňa 12.09.2008 a faktúru č. 8110497 na sumu 23.571,- eur, splatnú dňa 12.10.2008. Žalovaný svoje záväzky zo zmluvy splnil čiastočne jednostranným započítaním zo dňa 12.09.2008 v sume 12.505,- eur na faktúru č. 8110460, jednostranným započítaním zo dňa 16.09.2008 v sume 5.292,69 eur na faktúru č. 8110460, čiastočnou úhradou faktúry č. 8110497 v sume 3.000,- eur dňa 28.11.2008, v sume 3.000,- eur dňa 23.12.2008 a v sume 3.898,24 eur dňa 14.01.2009. Uvedené skutočnosti, t. j. uzavretie kúpnej zmluvy, dodanie tovaru, výšku faktúr č. 8110460 a 8110497 a jednotlivé započítania žalovaný v priebehu konania nerozporoval. Samotná výška žalovaného nároku žalobcu vrátane uplatneného príslušenstva v konaní nebola sporná. Sporné však je tvrdenie žalovaného, že žalovaný nárok žalobcu v celom rozsahu zanikol jednostranným započítaním zo strany žalovaného zo dňa 13.10.2008, a to tak, že pohľadávka žalobcu z faktúry č. 308110 vo výške 19.400,07 eur, splatná dňa 13.10.2008, bola započítaná vo výške 5.727,31 eur so zvyškom pohľadávky žalobou z faktúry č. 8110460 a vo výške 13.672,76 eur so zvyškom pohľadávky žalobcu z faktúry č. 8110497, čím podľa jeho názoru došlo k zániku žalovanej pohľadávky v celom rozsahu.

4. Po vykonanom dokazovaní okresný súd dospel k záveru, že k platnému započítaniu pohľadávky žalovaného z faktúry č. 308110 so žalovanou pohľadávkou žalobcu nedošlo. Žalovaný v podanom odpore uviedol, že žalovaná suma bola zo strany žalovaného uhradená jednostranným započítaním zo dňa 13.10.2008, ktoré žalobca prevzal dňa 13.10.2008. V liste zo dňa 13.10.2008 žalovaný uvádza, že jednostranne započítava splatné príslušenstvo pohľadávky, faktúru žalovaného č. 308110 vystavenú dňa 02.10.2008, splatnú dňa 13.10.2008, vo výške 595.000,- Sk (19.400,07 eur), za náklady spojené s uplatnením pohľadávky zo zmluvy č. 15EXP/SK-07 (odmena advokáta zo zmluvy o poskytovaní právnych služieb zo dňa 19.11.2007), vo výške, v ktorej sa kryje, t. j. 5.727,31 eur s pohľadávkou žalobcu voči žalovanému z faktúry č. 8110460 vystavenej dňa 13.08.2008 vo výške 23.505,- eur, splatnej dňa 12.09.2008 (zostatok k 12.09.2008, vo výške 5.727,31 eur) a vo výške, v ktorej sa kryje, t. j. 13.672,76 eur s pohľadávkou žalobcu voči žalovanému z faktúry č. 8110497 vystavenej dňa 12.09.2008, splatnej dňa 12.10.2008, vo výške 23.571,- eur. Z dôkazov založených v spise vyplýva, že faktúra č. 308110 splatná dňa 13.10.2008 bola žalobcovi doručená až dňa 13.10.2008 a jednostranný zápočet na základe uvedenej faktúry je rovnako zo dňa 13.10.2008, teda v čase, kedy príslušenstvo pohľadávky (náklady spojené s jej uplatnením) ešte nebolo splatné. Podľa názoru okresného súdu z tohto dôvodu nemohlo dôjsť ani k platnému jednostrannému započítaniu, nakoľko v zmysle § 358 Obchodného zákonníka na započítanie sú spôsobilé pohľadávky, ktoré možno uplatniť na súde, čo nebol prípad uvedenej faktúry (č. 308110), keďže žalobcovi od doručenia faktúry plynula lehota na jej zaplatenie, t. j. nebola ešte splatná, a teda ani spôsobilá na započítanie.

5. Tvrdenie žalovaného, že na daný prípad je potrebné aplikovať ustanovenie § 359 Obchodného zákonníka, podľa ktorého proti splatnej pohľadávke možno započítať nesplatnú pohľadávku vtedy, ak ide o pohľadávku voči dlžníkovi, ktorý nie je schopný plniť svoje peňažné záväzky, je v danom prípade podľa okresného súdu irelevantné, nakoľko v konaní nebolo jednoznačne preukázané, že by žalobca v čase doručenia predmetnej faktúry na započítanie nebol schopný plniť svoje peňažné záväzky. Žalobca na list žalovaného zo dňa 13.10.2008 reagoval, pričom však predmetnú faktúru odmietol žalovanému zaplatiť z dôvodu, že nepovažoval nárok žalovaného na zaplatenie príslušenstva pohľadávky (náklady vo výške 19.400,07 eur) za oprávnený a nie z dôvodu, že by bol platobne neschopný. Uvedené preukazuje dôkaz založený do spisu žalobcom prehľad (saldokonto), z ktorého je zrejmé, že žalobca v priebehu obdobia 08/2007 - 09/2008, teda až do započítacieho prejavu, plnil svoje záväzky voči žalovanému podľa svojich finančných možností a to pravidelne, dobrovoľne, bez ohľadu na činnosť právneho zástupcu žalovaného (ktorého služby si vyžiadali vznik nákladov žalovanému v súvislosti s uplatnením jeho

pohľadávky). Uvedené podľa názoru okresného súdu potvrdzuje tú skutočnosť, že žalobca bol v čase vykonania započítacieho úkonu schopný plniť si svoje záväzky, preto je aplikácia § 359 Obchodného zákonníka na daný prípad jednostranného započítania vylúčená.

6. Na druhej strane, súd prvej inštancie považoval za potrebné uviesť, že zo samotného zápočtu žalovaného zo dňa 13.10.2008 nie je zrejmé, akým spôsobom preukázal dôvod a výšku svojej pohľadávky, keďže k jednostrannému zápočtu nepriložil žiadne dôkazy, z ktorých by bolo zrejmé, že sa skutočne jedná o pohľadávku, ktorú má voči žalobcovi. Z jednostranného započítania nie je zrejmé, aké úkony boli vykonané v akom čase a či boli vykonané účelne a v súvislosti s uplatnením pohľadávky. Žalovaný vykonané úkony, odmenu za ktoré dňa 13.10.2008 jednostranne započítal s pohľadávkou žalobcu, presne špecifikoval až v tomto súdnom konaní v podaní doručenom súdu dňa 03.04.2014. V zmysle všetkých uvedených skutočností okresný súd dospel k záveru, že nedošlo k platnému jednostrannému započítaniu pohľadávky žalovaného z faktúry č. 308110 voči pohľadávke žalobcu uplatnenej v tomto konaní, t. j. predmetná pohľadávka žalobcu teda nezanikla a preto má žalobca právo na jej zaplatenie od žalovaného vo výške 19.400,07 eur spolu s požadovaným príslušenstvom.

7. Okresný súd ďalšie dokazovanie navrhnuté žalovaným v zmysle bodu III na str. 9 písomného podania žalovaného zo dňa 17.03.2017 nevykonával, nakoľko to vzhľadom na nedôvodnosť započítacieho prejavu žalovaného zo dňa 13.10.2008, nepovažoval za potrebné.

8. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 C. s. p., na základe ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Keďže v tomto konaní mal plný úspech vo veci žalobca, súd prvej inštancie mu priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu.

9. Na odvolanie žalovaného, Krajský súd v Bratislave, ako odvolací súd, napadnutým rozsudkom zo dňa 19.02.2019, č. k. 2Cob/66/2018-710 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, v časti ktorou súd prvej inštancie zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 19.400,07 eur spolu s 14,25 % ročným úrokom s omeškania zo sumy 11.020,- eur od 13.9.2008 do 15.9.2008, zo sumy 5.727,31 eur od 16.09.2008 do zaplatenia, zo sumy 23.571,- eur od 13.10.2008 do 27.11.2008, zo sumy 20.571,- eur od 28.11.2008 do 22.12.2008, zo sumy 17.571,- eur od 23.12.2008 do 13.01.2009, a súvisiacom výroku o trovách konania. V časti, ktorou súd prvej inštancie zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 14,25 % ročný úrok z omeškania zo sumy 13.672,76 eur od 14.01.2009 do zaplatenia odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 12,50 % úrok z omeškania zo sumy 13.672,76 eur od 14.01.2009 do zaplatenia. Posledným výrokom odvolací súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi trovy odvolacieho konania v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

10. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie v predmetnej veci vykonával dostatočné dokazovanie a z vykonaného dokazovania vyvodil správny právny záver. Zdôraznil, že už v uznesení vydanom Krajským súdom v Bratislave č. k. 2Cob/220/2015-550, ktorým bol zrušený rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 02.03.2015, č. k. 22Cb/125/2012-484 bolo konštatované, že pri opätovnom rozhodnutí je rozhodujúce právne posúdenie započítacieho prejavu žalovaného listom zo dňa 13.10.2008 v zmysle faktúry č. 308110, splatnej dňa 13.10.2008. Keďže sa jedná o záväzkový vzťah medzi podnikateľmi, treba vychádzať z právnej úpravy započítania obsiahnutej v § 358 až 364 Obchodného zákonníka a § 580 a § 581 Občianskeho zákonníka.

11. Odvolací súd poukázal na právny inštitút započítania pohľadávok a z dôkazov založených v spise zistil, že faktúra č. 308110 splatná dňa 13.10.2008 bola žalobcovi doručená až dňa 13.10.2008 a jednostranný zápočet na základe uvedenej faktúry je rovnako zo dňa 13.10.2008, teda v čase, kedy príslušenstvo pohľadávky (náklady spojené s jej uplatnením) ešte nebolo splatné. Podľa názoru odvolacieho súdu z tohto dôvodu nemohlo dôjsť ani k platnému jednostrannému započítaniu, nakoľko v zmysle § 358 Obchodného zákonníka na započítanie sú spôsobilé pohľadávky, ktoré možno uplatniť na súde, čo nebol prípad uvedenej faktúry (č. 308110), keďže žalobcovi od doručenia faktúry plynula lehota na jej zaplatenie, t. j. nebola ešte splatná, a teda ani spôsobilá na započítanie.

12. K námietke žalovaného ohľadom aplikácie § 359 Obchodného zákonníka odvolací súd poukázal na skutočnosť, že žalobca na list žalovaného zo dňa 13.10.2008 reagoval, pričom však predmetnú faktúru odmietol žalovanému zaplatiť z dôvodu, že nepovažoval nárok žalovaného na zaplatenie príslušenstva pohľadávky (náklady vo výške 19.400,07 eur) za oprávnený a nie z dôvodu, že by bol platobne neschopný. Uvedené podľa odvolacieho súdu preukazuje dôkaz založený do spisu žalobcom - prehľad (saldokonto), z ktorého je zrejmé, že žalobca v priebehu obdobia 08/2007 - 09/2008, teda až do započítacieho prejavu, plnil svoje záväzky voči žalovanému podľa svojich finančných možností a to pravidelne, dobrovoľne, bez ohľadu na činnosť právneho zástupcu žalovaného. Prítom je nesporné, že ani samotný žalobca ako dlžník neurobil žiadne jednostranné vyhlásenie, že nie je schopný plniť svoje záväzky. Žalobca plnil svoj záväzok voči žalovanému od počiatku dobrovoľne a bez pričinenia právnej zástupkyne žalovaného ešte predtým, než došlo k vzájomnému započítaniu. Skutočnosť, že žalobca mal nejaké podlžnosti voči ostatným veriteľom a že tieto dlhy nesplácal v lehote splatnosti jednotlivých faktúr, resp. že ich splácal v rámci exekúcie, ešte podľa odvolacieho súdu neznamená, že nebol vôbec schopný splniť svoje záväzky voči žalovanému. Navyše žalovaný nepreukázal, že by žalobca v čase doručenia predmetnej faktúry žalovanému sám prehlásil, že tento záväzok nie je schopný plniť pričom žalovaný neschopnosť plnenia žalobcom dostatočne nepreukázal.

13. Pokiaľ ide o uplatnenie započítania pohľadávky žalovaného voči postupníkovi v podanom odvolaní, keď žalovaný poukázal na § 529 ods. 2 Občianskeho zákonníka pre prípad, ak by bolo označené jednostranné započítanie pohľadávky žalovaného zo dňa 13.10.2008 za neplatné, žalovaný vzniesol kompenzačnú námietku a jednostranne si započítava svoju pohľadávku voči súčasnému majiteľovi pohľadávky - postupníkovi. Odvolací súd v tejto súvislosti poukázal na § 366 C. s. p., kedy v danom prípade ide o novotu v odvolacom konaní, nakoľko žalovaný mohol svoj započítací prejav vo vzťahu k postupníkovi uplatniť už v rámci prvoinštančného konania, kedy uznesením zo dňa 16.01.2017 okresný súd pripustil, aby z konania vystúpil pôvodný žalobca MAK TRADE s.r.o. a aby na jeho miesto vstúpil Ing. A. F. a to z dôvodu postúpenia pohľadávky, ktorá je predmetom konania na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 28.11.2016. Vzhľadom k uvedenému odvolací súd zdôraznil, že nemohol na započítací prejav žalovaného vo vzťahu k postupníkovi, realizovaný v rámci podaného odvolania prihliadnuť.

14. Pokiaľ ide o zaplatenie úroku z omeškania zo sumy 13.672,76 eur od 14.01.2009 do zaplatenia, v tejto časti odvolací súd vyhovel odvolaniu žalovaného, keďže odvolanie bolo dôvodné vzhľadom k tej skutočnosti, že v rozhodnom období od 14.01.2009, vychádzajúc z § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka platného v čase vzniku omeškania, prvým kalendárnym dňom kalendárneho polroka, v ktorom došlo k omeškaniu, bol deň 01.01.2009 a základná úroková sadzba NBS v rozhodnom období bola 12,50 % a nie 14,25 %. Preto v tejto časti odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 12,50 % úrok z omeškania zo sumy 13.672,76 eur od 14.01.2009 do zaplatenia. Odvolací súd zmenil v tejto časti rozhodnutie súdu prvej inštancie s poukazom na § 388 C. s. p.

15. Výrok o trovách konania odvolacieho súdu sa zakladá podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 a § 262 ods. 1 C. s. p.

16. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalovaný (č. l. 811 spisu), prípustnosť ktorého odôvodnil § 420 písm. f/ C. s. p., teda, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podľa žalovaného ďalej napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.), ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.).

17. Žalovaný (v ďalšom texte tiež ako „dovolateľ“) dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.

dôvodil poukazom na § 61e Exekučného poriadku a § 366 C. s. p. Zdôraznil, že uskutočnil jednostranné započítanie tej stej pohľadávky, v tej istej výške a na základe tých istých podkladov, ako aj v odvolacom konaní, už aj voči právnenému predchodcovi žalobcu spoločnosti PRK, s.r.o. Košice, a to podaním zo dňa 13.10.2008, teda v predsúdnom konaní. Dovolateľ dodal, že uplatnil kompenzačnú námietku - námietku započítania ihneď, ako to bolo možné, keďže o neplatnosti ním uskutočneného započítacieho prejavu sa dozvedel až rozhodnutím súdu prvej inštancie zo dňa 18.09.2017. Súd prvej inštancie pritom nevyslovil ani svoj predbežný právny názor, v zmysle ktorého by uviedol, že pohľadávka žalovaného nezanikla z dôvodu, že považuje započítací prejav za neplatný. Navyše podľa dovolateľa aj línia dokazovania v konaní pred súdom prvej inštancie bola vedená tak, že dovolateľ na základe výziev konajúceho súdu neustále predkladal doklady o platobnej neschopnosti žalobcu, ktoré konajúce súdy žiadnym právne relevantným spôsobom nevyhodnotili. Dovolateľ má zato, že sa objektívne dozvedel o neplatnosti ním vykonaného započítacieho prejavu až z rozhodnutia súdu prvej inštancie zo dňa 18.09.2017, pričom kompenzačnú námietku uplatnil pri svojom prvom nasledujúcom úkone - odvolaní zo dňa 30.10.2017.

18. Dovolateľ uviedol, že jeho započítací prejav nemožno považovať za novotu v odvolacom konaní, keďže predmetnom započítania bola tá istá pohľadávka žalovaného, ktorú si započítaval voči právnenému predchodcovi žalobcu, na základe tých istých dôvodov a v takej istej výške, ako bola uplatnená započítacím prejavom voči právnenému predchodcovi žalobcu. Ohľadom predmetnej pohľadávky sa vykonalo rozsiahle dokazovanie, o ktorom majú strany sporu vedomosť a ku ktorému sa mali z procesného hľadiska možnosť vyjadriť obe strany v konaní pred súdom prvej inštancie, aj v odvolacom konaní. Za novotu nemôže ísť podľa dovolateľa ani z toho dôvodu, že k zápočtu uskutočnenom v odvolacom konaní nepriložil žiadne nové skutočnosti, dôkazy a opätovne len z preventívneho hľadiska započítal svoju pohľadávku s pohľadávkami žalobcu tak, ako to urobil voči právnenému predchodcovi žalobcu.

19. Z procesného hľadiska tak v dôsledku právnej úpravy § 61e Exekučného poriadku vznikla podľa dovolateľa situácia, kedy nie je možné uplatniť hmotné právo započítania, spôsobujúce stav právnej neistoty, čím sa popiera hospodárnosť konania a akékoľvek princípy právneho štátu. V predmetnom prípade rozhodnutím odvolacieho súdu sa dostala podľa dovolateľa do vzájomného konfliktu hmotnoprávna úprava nároku na započítanie a procesnoprávna úprava nemožnosti započítania v zmysle Civilného sporového poriadku aj §61e Exekučného poriadku, čo v konečnom dôsledku vyúsťuje do taktickej nemožnosti účinného uplatnenia hmotnoprávneho nároku. V tejto súvislosti poukázal dovolateľ na neprípustnosť prísne formálneho a reštriktívneho výkladu podľa uznesenia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 28Cdo/2795/2017.

20. V predmetnom prípade je preto podľa dovolateľa nevyhnutné náležité posúdenie otázky, či a v akom prípade možno kompenzačnú námietku - námietku započítania uplatnenú v priebehu odvolacieho konania považovať za novotu v odvolacom konaní. Predmetná otázka nebola podľa dovolateľa v rozhodovacej praxi dovolacích súdov doposiaľ riešená v spojitosti s platnou procesnoprávnou úpravou, najmä v dôsledku novelizácie Exekučného poriadku a prijatia ustanovenia § 61e. Žalovaný zastáva názor, že odvolací súd otázku vyhodnotenia započítacieho prejavu uplatneného v odvolacom konaní neposúdil vo vyššie uvedenom kontexte, čím bez náležitého posúdenia umožnil vznik protiprávneho stavu poškodzujúceho právo na spravodlivý proces. Vzhľadom na uvedené má dovolateľ zato, že je nevyhnutné, aby predmetná otázka posúdenia novôt odvolacom konaní bola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená, nakoľko prijatím vyššie uvedeného protiprávneho stavu dochádza k porušovaniu základných ústavne garantovaných práv a slobôd a princípov dovolateľa.

21. Dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. dôvodil žalovaný tým, že tento spočíva v nesprávnom právnom posúdení otázky platobnej neschopnosti dlžníka. Žalovaný má zato, že bolo v konaní preukázané, že pôvodný žalobca si nebol schopný plniť svoje finančné záväzky. Pôvodný žalobca bol v omeškaní so zaplatením sumy 201.234,50 eur voči žalovanému za tovar, ktorý mu bol dodaný 30.08.2007 a napriek uzavretému splátkovému kalendáru dané sumy dlhodobo nehradil. Samotný pôvodný žalobca listom zo dňa 14.11.2007, ktorý sa nachádza v súdnom spise potvrdil, že nie je schopný splácať svoje záväzky a požiadal o plnenie v splátkach (čo však zo strany žalobcu nebolo

rešpektované a splátky neboli hradené ani v zmysle ústretového splátkového kalendára). To, že v danej dobe mal pôvodný žalobca viac ako jedného veriteľa a nebol schopný plniť svoje záväzky, podľa žalovaného vyplýva aj zo zoznamu súdnych konaní, ktorý bol predložený konajúcemu súdu a týka sa rozhodnej doby. Takisto z notárskeho centrálného registra záložných práv podľa žalovaného vyplýva, že v danom období bolo zaregistrované záložné právo v neprospech pôvodného žalobcu na pohľadávku vo výške 34.392,8168 eur voči veriteľovi Sociálna poisťovňa. Zo zoznamu veriteľov sú týmto evidentné súdom začaté konania z dôvodu nezaplatenia záväzkov pôvodným žalobcom v rozhodnom období vo výške presahujúcej 1,3 milióna eur; čiže je podľa žalovaného zrejme, že si pôvodný žalobca nebol schopný plniť svoje záväzky voči viacerým veriteľom súčasne.

22. Žalovaný zdôraznil, že žalobcovi boli odpustené dlhy vo výške 2,85 milióna eur (predložený reštrukturalizačný plán). Platobná neschopnosť tak predstavuje objektívny ekonomický stav, nie je preto možné usudzovať z údajného dobrovoľného plnenia platobná schopnosť žalobcu. V tejto súvislosti poukázal dovolateľ na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 32Cdo/933/2013.

23. Porušenie práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f/ C. s. p. nastalo podľa dovolateľa postupom odvolacieho súdu tým, že tento neprihliadal a právne nevyhodnotil platnosť započítacieho prejavu uplatneného žalovaným v odvolacom konaní, keď túto považoval za novotu v odvolacom konaní. Odvolací súd sa ďalej nevysporiadal s dôkazmi, ktoré predložil žalovaný a jednostranne sa priklonil k jedinému dôkazu predloženému žalobcom (saldokonto z obdobia 08/2007-09/2008), čím došlo k opomenutiu rozhodných skutočností a vzniku logického rozporu v hodnotení dôkazov. Odvolací súd sa taktiež nevysporiadal s otázkou platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky predloženej žalobcom v konaní, ktorá založila jeho aktívnu vecnú legitímáciu, čím došlo k opomenutiu rozhodnej skutočnosti, ktorá vyšla v konaní najavo, čo spôsobilo, že sa konalo so subjektom, ktorý nemal byť stranou sporu, čím došlo k vzniku závažnej procesnej vady, na ktorej je i napádané rozhodnutie založené. Dovolateľ má zato, že žalobca nie je v danom spore aktívne vecne legitimovaný, nakoľko predmetná zmluva o postúpení pohľadávky je v rozpore s dobrými mravmi a s platnou právnou úpravou podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Napokon nesprávny procesný postup vzhľadom dovolateľ aj v tom, že nebol vyslovený predbežný právny názor vo veci v priebehu konania, ako pred súdom prvej inštancie, tak aj pred odvolacím súdom, čím došlo k odňatiu možnosti žalovaného konať pred súdom a vydaniu prekvapivého rozhodnutia.

24. Na základe všetkých vyššie uvedených tvrdení žalovaný dovolaciemu súdu navrhol, aby napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň si žalovaný uplatnil náhradu trov dovolacieho konania.

25. Žalobca v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalovaného (č. l. 911 spisu), dovolaciemu súdu navrhol, aby dovolanie žalovaného odmietol. Uviedol, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je vecne správne s tým, že konajúce súdy úplne zistili skutkový stav veci po vykonaní navrhnutých dôkazov potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností. Konajúce súdy týmto dospeli k správnym skutkovým zisteniam s následne vec správne právne posúdili a spravodlivo rozhodli.

26. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas žalovaný, v neprospech ktorého bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpený podľa § 429 ods. 2 písm. b/ C. s. p., bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p.) dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalovaného treba odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

27. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosť tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku.

28. Podľa ustanovenia § 419 C. s. p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to

zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia expressis verbis vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. V tejto súvislosti osobitne platí, že len dovolací súd bude rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v § 421 ods. 1 C. s. p. (rovnako aj I. ÚS 438/2017).

29. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p., keďže má za to, že postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie je ďalej odôvodnené § 421 ods. 1 C. s. p., teda tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.), resp. ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.).

30. Podľa § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

31. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 C. s. p., rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 C. s. p.). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 C. s. p., má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 C. s. p.) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

32. Podľa § 428 C. s. p., dovolateľ musí v dovolaní popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

33. Podľa § 431 ods. 1 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

34. Podľa § 432 ods. 1 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (ods. 2).

35. Dovolací súd uvádza, že právnou otázkou, ktorá je rozhodujúca pre splnenie zákonnej podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 C. s. p., sa rozumie otázka hmotnoprávna - ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine - ako aj otázka procesnoprávna, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení. Zároveň právnou otázkou (od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu) je potrebné koncipovať jednak spôsobom uvedeným v ustanovení § 432 ods. 2 C. s. p., no zároveň aj dostatočne všeobecným spôsobom tak, aby vôbec bolo možné konštatovať, že vo vzťahu ku konkrétnej otázke skutočne existuje alebo neexistuje ustálená/rozdielna rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Tento

záver vyplýva aj z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 15. apríla 2020, sp. zn. III. ÚS 123/2020, podľa ktorého už zo samotného znenia § 421 C. s. p. je možné vyvodiť, že vzhľadom na skutočnosť, že od vymedzenia právnej otázky sa odvíja dovolací prieskum, a to v rozsahu, či sa od nej odvolací súd v rámci jej vyriešenia odklonil, riešil ju rozdielne alebo ju ešte neriešil, je pri jej formulácii nevyhnutný predpoklad jej „zovšeobecnenia“.

36. Pokiaľ v dovolaní vymedzená otázka, ktorú má podľa dovolateľa posudzovať dovolací súd, predstavuje skutkovú otázku, nie je splnená zákonná podmienka prípustnosti dovolania uvedená v ustanovení § 421 ods. 1 C. s. p. a takúto otázku nie je dovolací súd oprávnený vo svojom rozhodnutí riešiť.

37. Dovolací súd v prvom rade zdôrazňuje, že dovolateľom vymedzené otázky uvedené v bode 20 a 21 tohto rozhodnutia sú úzko viazané na skutkový stav prejednávaného sporu a s tým súvisiacou procesnou obranou žalovaného. Skutkovým zistením je dovolací súd viazaný podľa § 442 C. s. p. a v dovolacom konaní je vylúčené preskúvanie jeho správnosti alebo nesprávnosti.

38. K prvej otázke opretej o § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. v znení: „či a v akom prípade možno kompenzačnú námietku - námietku započítania uplatnenú v priebehu odvolacieho konania považovať za novotu v odvolacom konaní“ - (bod 20 tohto rozhodnutia), dovolací súd poukazuje na § 358 Obchodného zákonníka s akcentom na § 366 C. s. p.

39. Podľa § 358 Obchodného zákonníka na započítanie sú spôsobilé pohľadávky, ktoré možno uplatniť na súde. Započítaniu však nebráni, ak je pohľadávka premlčaná, ale premlčanie nastalo až po dobe, keď sa pohľadávky stali spôsobilými na započítanie.

40. Podľa § 366 C. s. p. prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

41. Prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky, medzi ktoré patrí započítanie spôsobilých pohľadávok v danom prípade podľa § 385 Obchodného zákonníka. Ustanovenie § 366 C. s. p. má základ v koncentrácii konania podľa § 153 a § 154 C. s. p.

42. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany sú strany povinné uplatniť včas. Tieto prostriedky nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. Odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní. Podľa § 384 ods. 3 C. s. p. odvolací súd môže doplniť dokazovanie za podmienok uvedených v § 366 C. s. p.

43. Opravný prostriedok s právnym inštitútom „novôt“ v zmysle vyššie uvedeného povoľuje subjektu prednášať nové skutočnosti a dôkazy avšak za podmienky, že tieto nemohol subjekt uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie s tým, že tieto sa uplatnia najneskôr v odvolaní, resp. v lehote na vyjadrenie k odvolaniu. Takýmto vymedzením je právo tzv. „novôt v odvolacom konaní“ vnímané reštriktívne s tým, že sú v odvolacom konaní v zásade neprípustné, ak nenapĺňajú podmienky stanovené § 366 C. s. p.

44. V prejednávanom spore odvolací súd v rámci odvolacieho konania pri právnom posudzovaní

podmienok určených § 366 C. s. p. uzavrel, že žalovaný mohol svoj započítací prejav vo vzťahu k postupníkovi uplatniť už v rámci prvoinštančného konania, kedy uznesením zo dňa 16.01.2017 (žalovanému doručeným 30.1.2017) okresný súd pripustil, aby z konania vystúpil pôvodný žalobca MAK TRADE s.r.o. a aby na jeho miesto vstúpil Ing. A. F. a to z dôvodu postúpenia pohľadávky, ktorá je predmetom konania na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 28.11.2016. Preto ak odvolací súd zdôraznil, že nemohol na započítací prejav žalovaného vo vzťahu k postupníkovi realizovaný v rámci podaného odvolania ako tzv. „novotu“ prihliadnuť, dovolací súd konštatuje, že tento daný prejav správne právne posúdil, a to pre nesplnenie rozhodujúcej a kľúčovej podmienky určenej § 366 C. s. p., ktorou je v danom prípade neuplatnenie započítania včas, keďže ich žalovaný mohol predložiť už skôr. Ostatné námietky žalovaného k tomuto právnomu posúdeniu, a to aj s odkazom na novelizáciu Exekučného poriadku a prijatia ustanovenia § 61e, týmto nie sú opodstatnené a ich dôvodnosť nie je možné vzhľadom na nenaplnenie základnej podmienky aplikácie inštitútu „novôt v odvolacom konaní“ vyhodnotiť, nakoľko neboli pre napadnuté rozhodnutie určujúce.

45. K druhej dovolateľom nastolenej otázke nesprávneho právneho posúdenia týkajúcej sa „platobnej neschopnosti dlžníka“, dovolací súd uzatvára, že táto nespĺňa kritérium právnej otázky zameranej na interpretáciu konkrétneho právneho predpisu (jeho konkrétneho ustanovenia). Dovolateľom položená otázka predstavuje otázku, ktorá sa týka skutkových záverov súdov nižšej inštancie a vlastného chápania skutkových zistení dovolateľom. Vymedzená otázka týmto predstavuje skutkovú (a nie právnu) otázku, ktorá nemôže založiť prípustnosť dovolania v rozhodovanej veci. Tento záver vyplýva aj zo skutočnosti, že otázka „platobnej neschopnosti dlžníka“ môže byť predmetom len konkrétneho jedného sporového konania, z čoho je zrejmé, že takáto otázka nemôže byť predmetom skoršej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

46. Dovolací súd konštatuje, že záver o neprípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 C. s. p. pri riešení tzv. skutkových otázok zaujal už vo svojich skorších rozhodnutiach (v podrobnostiach viď aj 1Obdo/47/2017, 4Obdo/45/2017 a 5Obdo/22/2017), zotráva na ňom a nevidí dôvod, aby sa od neho v rozhodovanej veci odklonil.

47. Osobitne dáva dovolací súd do pozornosti uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 5. septembra 2018, sp. zn. II. ÚS 416/2018, ktorým bolo úspešne podrobené testu ústavnosti uznesenie najvyššieho súdu z 25. apríla 2018, sp. zn. 5Obdo/22/2017, a v ktorom ústavný súd skonštatoval, že „mu nepatrí nahrádzať právne názory najvyššieho súdu a pokiaľ závery najvyššieho súdu v otázke prípustnosti dovolania vzhľadom na skutkový stav nie sú zjavne svojvoľné alebo nelogické, či z iného dôvodu ústavne neudržateľné, ústavný súd nemá dôvod do právomoci najvyššieho súdu v otázke ustálenia prípustnosti dovolania na základe prítomnosti zákonom predpokladaného dovolacieho dôvodu zasahovať“.

48. Dovolací súd preto konštatuje, že dovolanie uplatnené podľa § 421 ods. 1 C. s. p., je možné odôvodniť iba nesprávnym právnym posúdením, ktorého súčasťou nie je (a ani nemôže byť) prípadné, podľa názoru dovolateľa, nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (platobnú neschopnosť dlžníka). Prípadnú vadu rozhodnutia, spočívajúcu v nedostatočnom zistení rozhodujúcich skutkových okolností, nie je možné subsumovať pod nesprávne právne posúdenie, keď pod právnym posúdením sa rozumie činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení, súd vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav.

49. Dovolací súd zároveň dodáva, že za relevantné vymedzenie dovolacieho dôvodu v súlade s § 432 ods. 1 a 2 C. s. p., nemožno považovať argumenty žalovaného uvedené v dovolaní, z ktorých je zrejmé v zásade len jeho nespokojnosť s vyvodením skutkových zistení a záverov konajúcich súdov.

50. Ďalej dovolací súd poukazuje na to, že predmetom dovolacieho prieskumu je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým rozhodnutím bol rozsudok súdu prvej inštancie v časti potvrdený a v časti zmenený. Z tohto dôvodu je dovolanie voči napadnutému rozhodnutiu prípustné podľa § 420 C. s. p., pretože ide o rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa konanie v danom procesnom štádiu končí.

51. V posudzovanom prípade dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p., podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Túto vadu videl dovolateľ v tom, že odvolací súd nevyhodnotil platnosť započítacieho prejavu, keď túto považoval za novotu v odvolacom konaní. Odvolací súd sa ďalej nevysporiadal s dôkazmi, ktoré predložil žalovaný. Odvolací súd sa taktiež nevysporiadal s otázkou platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky a konal so subjektom, ktorý nemal byť stranou sporu. Napokon nesprávny procesný postup vzhľadom dovolateľ aj v tom, že nebol vyslovený predbežný právny názor vo veci v priebehu konania, čím došlo k odňatiu možnosti žalovaného konať pred súdom a vydaniu prekvapivého rozhodnutia.

52. Relevantné znaky, ktoré charakterizujú procesnú vadu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. sú - zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Právo na spravodlivý súdny proces predstavuje možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f/ C. s. p. zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právnomu rámcu a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky.

53. Dovolateľ namietol, že odvolací súd nevyhodnotil platnosť započítacieho prejavu, keď túto považoval za novotu v odvolacom konaní. Táto námietka nesprávneho procesného postupu má spočívať v nesprávnom právnom posúdení započítacieho prejavu, ktorú dovolateľ dôvodil ustanovením § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. Táto je vyhodnotená v bodoch 37 až 44 tohto rozhodnutia, čím je zaradenie tejto dovolacej námietky pod nesprávny procesný postup duplicitný, ako aj v rozpore s vymedzením procesnej vady opretej o ustanovenie § 420 písm. f/ C. s. p.

54. K dovolacej námietke, podľa ktorej sa konajúce súdy nevysporiadali s dôkazmi, ktoré predložil žalovaný a jednostranne sa priklonili k jedinému dôkazu predloženému žalobcom (saldokonto z obdobia 08/2007-09/2008), čím došlo k opomenutiu rozhodných skutočností a vzniku logického rozporu v hodnotení dôkazov, dovolací súd pripomína, že už podľa predchádzajúcej právnej úpravy nebolo dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení strany sporu (a zakladajúcim prípustnosť dovolania), nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (R37/1993, R125/1999, R42/1993). Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 125/1999, dospel k záveru, že ak súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 písm. f/ O. s. p. nie je prípustné, lebo to nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom. V tejto súvislosti dovolací súd uvádza, že nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov nie je uvedené medzi prípustnými dôvodmi dovolania, ktoré sú vymedzené v § 241 ods. 1 písm. a/ až c/ O. s. p. Pre tento záver svedčí aj § 243a ods. 2 druhá veta O. s. p., ktorý upravuje, že dovolací súd nevykonáva dokazovanie. (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 07.11.2013, sp. zn. 5Cdo/275/2013). Nová právna úprava na podstate uvedeného nič nezmenila.

55. Podľa § 185 ods. 1 C. s. p. súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo (§ 191 ods. 1 C. s. p.).

56. Pri uplatnení zásady voľného hodnotenia dôkazov súd v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Iba výnimočne zákon súdu ukladá určité obmedzenie pri hodnotení dôkazov (napr. § 192, § 193, § 205 C. s. p.).

57. Ťažisko dokazovania je v konaní na súde prvej inštancie; skutkové závery tohto súdu je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 384 C. s. p.).

58. Súd rozhodujúci o dovolaní nepreskúmava správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to už len z toho dôvodu, že v konaní o tomto opravnom prostriedku nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy; na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu totiž nemá možnosť dôkazy sám vykonávať (§ 442 C. s. p.).

59. Keď Najvyšší súd Slovenskej republiky nemôže vykonávať dokazovanie, tak nemôže iba na základe súdnych spisov preskúmať správnosť hodnotenia dôkazov súdom, lebo si nemôže pre svoje rozhodnutie zabezpečiť rovnaké podklady a predpoklady doplnením alebo zopakovaním dokazovania, aké mal súd, ktorý dôkazy hodnotil. Nesprávne hodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. Ak aj súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne; táto samotná skutočnosť však prípustnosť dovolania nezakladá.

60. V posudzovanom prípade dovolateľ okrem iného vyvodzuje prípustnosť dovolania nesprávnym postupom súdov v súvislosti s posúdením otázky aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. Túto námietku dôvodil tým, že konajúce súdy sa nevysporiadali s otázkou platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky predloženej žalobcom v konaní, ktorá založila jeho aktívnu vecnú legitímáciu, čím došlo k opomenutiu rozhodnej skutočnosti, ktorá vyšla v konaní najavo čo spôsobilo, že sa konalo so subjektom, ktorý nemal byť stranou sporu.

61. Na to, aby sa niekto stal stranou sporu netreba, aby bol účastníkom hmotnoprávneho vzťahu, o ktorý v konaní ide; stačí, ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom) alebo aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotnoprávneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, keď je jeden účastník subjektom práva a účastník na opačnej procesnej strane subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve používa pojem „vecná legitímácia“ (rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3Cdo/192/2004, časopis Zo súdnej praxe č. 46/2008).

62. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotnoprávneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide.

63. Dovolací súd ďalej upriamuje pozornosť na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo/210/2001 (judikát č. 66/2003 ZSP), podľa ktorého relevantné oznámenie postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky bez ďalšieho zakladá aktívnu legitímáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky. Súd z takéhoto oznámenia vychádza bez toho, aby ako prejudiciálnu otázku skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení. V prejednávanej spore došlo k zmene žalobcu na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 28.11.2016, ktoré bolo žalovanému oznámené listom zo dňa 28.11.2016 a v zmysle ktorého postúpenia Okresný súd Bratislava II uznesením zo dňa 16.01.2017, č. k. 22Cb/125/2012-575 pripustil, aby z konania vystúpil doterajší žalobca MAK TRADE, s.r.o., Podnikateľská 8, 040 17 Košice - Barca, IČO: 36 189 219 a aby na jeho miesto vstúpil L. A. F., D., bytom R., XXX XX G. (právoplatné dňa 30.01.2017). V zmysle uvedeného nie je postup okresného súdu poznačený vadou, ktorá by zakladala zmatečnosť konania danú tým, že by súd konal s takým subjektom, ktorý nemal byť

stranou sporu s akcentom na vyššie uvedené závery, kedy súd ako prejudiciálnu otázku neskúma existenciu a platnosť zmluvy o postúpení.

64. Napokon dovolateľ vyvodzuje vadu konania aj tým, že nebol vyslovený predbežný právny názor vo veci v priebehu konania, ako pred súdom prvej inštancie, tak aj pred odvolacím súdom, čím došlo k odňatiu možnosti žalovaného konať pred súdom a vydaniu prekvapivého rozhodnutia (ako aj nepredvídateľného rozhodnutia).

65. Civilný sporový poriadok v ustanovení § 382 ustanovuje, že ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany konania, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

66. Vyššie citované ustanovenie má predísť vydávaniu tzv. prekvapivých rozhodnutí, vychádza z princípu predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, ktorý je považovaný za komponent princípu právneho štátu, osobitne princípu právnej istoty.

67. O tzv. prekvapivé rozhodnutie ide predovšetkým vtedy, ak odvolací súd založí svoje rozhodnutie vo veci na iných právnych záveroch ako súd prvej inštancie, za súčasného naplnenia tej okolnosti, že proti týmto iným (odlišným) právnym záverom odvolacieho súdu, nemá strana konania možnosť vyjadrovať sa, právne argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvej inštancie, nejavili ako významné. Princíp tzv. „predbežného právneho posúdenia vecí“ vychádzajúci z § 382 C. s. p. (tiež por. § 171 ods. 1 C. s. p..) teda súvisí so zameraním sa na dokazovanie sporných skutočností, aby strany sporu dostali príležitosť predstaviť vlastné argumenty, týkajúce sa právneho posúdenia veci. Tým by sa mohol predbežný právny názor všeobecného súdu potvrdiť alebo vyvrátiť (III. ÚS 446/2010).

68. V zmysle ustanovenia § 382 C. s. p., právnym predpisom, ktorý pri doterajšom rozhodovaní nebol použitý, je právny predpis, o ktorého výklad a použitie nežiadal v priebehu sporu žiadny z účastníkov sporu. Ustanovenie právneho predpisu je pre vec rozhodujúce vtedy, keď odvolací súd mieni toto ustanovenie urobiť právnym základom pre rozhodnutie vo veci samej.

69. Nevyslovenie predbežného názoru malo spôsobiť, že žalovaný sa oprávnenne domnieval, že ním uskutočnený zápočet v predsúdnom konaní je platný. Rovnako to podľa dovolateľa spôsobilo, že sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe v otázke posudzovania platobnej schopnosti/neschopnosti dlžníka. Žalovaný mal za to, že týmto konajúce súdy založili svoje rozhodnutia „nečakane“ a na nepredvídateľných dôvodoch. Uvedenú vadu žalovaný namieta neopodstatnene.

70. V prejednávanej spore oba konajúce súdy vychádzali z rovnakých právnych záverov, a to s poukazom na § 409, § 358, § 359, § 365, § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka a § 121 ods. 3, § 580, § 581 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie a odvolací súd zistili, že medzi pôvodným žalobcom a žalovaným došlo k uzavretiu kúpnej zmluvy, dodaniu tovaru, pričom súdy ustálili výšku faktúr č. 8110460 a 8110497 a jednotlivé započítania, ktoré žalovaný v priebehu konania nerozporoval. Samotná výška žalovaného nároku žalobcu vrátane uplatneného príslušenstva v konaní nebola sporná. Prvotné rozhodnutie okresného súdu zo dňa 02.03.2015 bolo uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 26.07.2016, č. k. 2Cob/220/2015-550 zrušené a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie. V dotknutom rozhodnutí odvolací súd okrem iného zdôraznil aké dôkazy boli súdom prvej inštancie vykonané s tým, že sa okresný súd nedostatočne zaoberal s otázkou, či započítací prejav žalovaného listom zo dňa 13.10.2018 spĺňa náležitosti jednostranného zápočtu vyžadované zákonom z viacerých dôvodov. V ostatnom konaní pred súdom prvej inštancie sa sporové strany k uvedenej námietke právneho posúdenia platnosti započítacieho prejavu viacnásobne vyjadrovali, a to až do vyhlásenia dokazovania za skončené dňa 18.09.2017, na ktorom pojednávaní sa zúčastnili právni zástupcovia oboch sporových strán (zápisnica z pojednávania na č. l. 645 spisu). Preto ak dovolateľ namieta, že k odňatiu možnosti konať pred súdom došlo okrem iného aj tým, že konajúce súdy

opomenuli vysloviť svoj predbežný názor k právnenému posúdeniu platnosti jeho započítacieho prejavu (ako aj platobnej schopnosti dlžníka), táto námietka nemôže obstáť.

71. Podľa názoru okresného súdu v prejednávacom spore nemohlo dôjsť k platnému jednostrannému započítaniu, nakoľko v zmysle § 358 Obchodného zákonníka na započítanie sú spôsobilé pohľadávky, ktoré možno uplatniť na súde, čo nebol prípad uvedenej faktúry (č. 308110), keďže žalobcovi od doručenia faktúry plynula lehota na jej zaplatenie, t. j. nebola ešte splatná, a teda ani spôsobilá na započítanie. Súd prvej inštancie sa vyjadril aj k aplikácii ustanovenia § 359 Obchodného zákonníka na prejednávaný spor. S týmito právnymi závermi sa odvolací súd stotožnil a vo svojom napadnutom rozhodnutí sa zameril aj na nepreukázanie splnenia zákonných podmienok na platnosť započítacieho prejavu (tak ako aj vo svojom skoršom rozhodnutí zo dňa 26.07.2016). Dovolací súd zdôrazňuje, že už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R56/2012) zastávala názor, že ak sa odvolací súd v odôvodnení svojho potvrdzujúceho rozhodnutia v plnom rozsahu stotožnil s dôvodmi prvoinštančného rozhodnutia a nad ich rámec uviedol ešte aj ďalšie, z pohľadu prvoinštančného konania nové dôvody, jeho rozhodnutie nie je prekvapivé a takýto postup odvolacieho súdu v konečnom dôsledku neodníma účastníkovi možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.). Dovolací súd zároveň dodáva, že síce boli tieto závery vyslovené v judikatúre za právneho stavu účinného do 30. júna 2016, zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu uvedených názorov nedotkli, preto ich treba považovať aj naďalej za aktuálne.

72. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že prípustnosť dovolania žalovaného podľa § 420 písm. f/ C. s. p. a § 421 ods. 1 písm. a/, písm. b/ C. s. p., nie je procesne daná, preto jeho dovolanie podľa § 447 písm. c/ C. s. p., odmietol.

73. O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 453 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. s dôrazom na skutočnosť, že žalobca nepožiadaval o náhradu trov dovolacieho konania.

74. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.